

Matkailualalta jyrkkä viesti hallitukselle: Suomi ei voi mennä vastavirtaan

20.5.2021 0.00

Useat Euroopan maat ovat ilmoittaneet matkustuksen avaamisesta. Yleiseurooppalaiseksi linjaksi on muodostunut karanteenivaatimuksen poistaminen, mutta Suomessa ollaan jälleen menossa vastavirtaan.

Euroopassa matkailu on vapaata, kun matkailija saapuu maahan koronatodistuksen (koronarokotus-, ennakkotesti- tai immuniteettitodistuksen) kanssa. Yleinen linja muualla Euroopassa on myös, että todistukset tarkastetaan lähtömaassa ja sen tekevät kuljetusyhtiöt viranomaisten velvoittamana.

Finnair, Finavia, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa, Palvelualojen työnantajat Palta, Palvelualojen ammattiliitto PAM sekä Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit ovat huolissaan siitä, että Suomi näyttää kulkevan EU:ssa vastavirtaan pitämällä kiinni karanteenivaatimuksista ennakkotestitodistuksella matkustettaessa. Suomi ei ole myöskään velvoittanut kuljetusyhtiöitä tarkistamaan koronatodistuksia lähtömaassa.

Esimerkiksi Saksa poisti äskettäin karanteenivaatimuksen matkailijoilta, jotka saapuvat maahan koronatodistuksen kera, ja käyttää karanteenia vain erityisen riskialttiista maista saapuville virusvarianttien leviämisen ehkäisemiseksi. Näin Saksa ja moni muu maa voivat avata terveysturvallisen matkustamisen. Tällä hetkellä Schengen-maista 23 valtiota ei enää edellytä karanteenia matalan riskin maista matkustettaessa koronatodistuksen kera. Terveystodistusten tarkastaminen lähtömaassa puolestaan varmistaa rajan turvallisuuden ilman, että se kohtuuttomasti kuormittaa rajakaupunkien terveydenhuoltoa. Suomen viivästyminen yleiseurooppalaisesta matkustuksen avaamisesta asettaisi suomalaisen matkailuteollisuuden hyvin tukalaan asemaan.

"Tilanne, jossa Suomi kulkisi EU:ssa matkustuksen avaamisessa vastavirtaan olisi kestävätkin", sanoo Finavian toimitusjohtaja Kimmo Mäki.

Finnairin toimitusjohtaja Topi Manner jatkaa: "Myös Suomessa on mahdollistettava raskaasti kärsineen matkailuelinkeinon elpyminen, kun rokotekattavuus mahdollistaa terveysturvallisen matkustuksen avaamisen."

"Karanteenivaatimus ennakkotestitodistuksen kanssa maahan saapuvilta matkailijalta rajoittaisi vahvasti matkailua Suomeen, samalla kun muut käynnistävät terveysturvallista matkustamista", sanoo MaRan toimitusjohtaja Timo Lappi. "Hallituksen pitää tehdä nopeasti päätöksiä, jotka mahdollistavat myös suomalaisten ja Suomeen suuntautuvan matkustuksen avaamisen. Eduskunta on jo 19.3.2021 edellyttänyt hallitukselta tällaisen esityksen tekemistä." Vuonna 2018 matkailutoimialat muodostivat 2,7 % Suomen BKT:stä ja matkailun kokonaiskysyntä oli 15,7 miljardia euroa. Matkailu työllistää Suomessa yli 140 000 henkilöä.

Palvelualojen työnantajat Palta ja Palvelualojen ammattiliitto PAM korostavat matkustusohjeistuksilla olevan suora vaikutus työllisyyteen. Käytännössä kaikki matkailusta riippuvaiset yritykset ovat joutuneet lomauttamaan työntekijöitään. "Matkailualan työntekijät ovat kärsineet kohtuuttomasti koronakriisin aikana ja ihmisten kestävyys on koetuksella", sanoo PAMin puheenjohtaja Annika Rönni-Sällinen. "Suomen pitää pikaisesti poistaa turhat esteet terveysturvalliselta matkustamiselta."

Vantaan ja Helsingin kaupungit vastaavat rajojen terveysturvallisuustoimista omalta osaltaan. Huhtikuussa Vantaan kaupungin, Helsingin kaupungin, Finnairin ja Finavian edustajista koostuva työryhmä teki ylläkäri Eero Hirvensalon (HUS) johdolla kattavan ehdotuksen matkustuksen avaamisen mahdollistamisesta ja rajan riittävän terveysturvallisuuden varmistamisesta niin lentoasemilla kuin satamissa.

"Työryhmän ehdotus on konkreettinen tiekartta, jossa ennakkotestausvelvoitteella ja terveystodistusten käyttönotolla varmistetaan terveysturvallisuus matkustuksen avautuessa", sanoo Vantaan kaupunginjohtaja Ritva Viljanen. "Vastaavia toimia tehdään muualla Euroopassa, ja ne ovat toteutettavissa myös Suomessa. Koronatodistusten tarkastus lähtömaassa on EU:n vihreän todistuksen ajatuksen mukaista, ja mahdollistaa rajan terveysturvallisuuden valvomisen matkustajamäärien kasvaessa ilman, että se rasittaa kohtuuttomasti rajakaupunkien terveydenhuollon kapasiteettia."

"Myös Suomen on perustettava maahantulon mallinsa ennakkotestien vaatimiseen. On tärkeää päästä avaamaan Suomea maailmalle ja aloittaa toipuminen kriisistä. Tämä on kuitenkin tehtävä terveysturvallisesti ja kestävästi, ottamalla käyttöön samat keinot kuin muissakin Pohjoismaissa ja valtaosassa EU-maita", sanoo Helsingin pormestari Jan Vapaavuori.

"Koronan torjumisen lisäksi on valmistauduttava siihen, että Suomi pääsee koronasta kasvuun. Kansainvälisen kilpailukyvyyn kannalta on tärkeää, että maahantulossa ja liikkumisessa noudatetaan samoja koronaturvallisia kansainvälisiä käytäntöjä kuin muissa maissa", sanoo Espoon kaupunginjohtaja Jukka Mäkelä.

Terveysturvallisen matkustamisen avaamista yleiseurooppalaisen linjan mukaisesti tukevat myös Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK.